

EDITORIAL

Câți ani de viață sănătoasă s-au pierdut în pandemie?

Dr. Marinela Olăroiu

Redactor-șef Revista Română de Medicina Familiei

La mai bine de un an de la identificarea virusului #SARS-CoV-2 și de pandemie #COVID19, bilanțul impactului în sănătatea publică este îngrijorător. Pe lângă efectele directe ale răspândirii infecției, decese și bolnavi cu COVID-19, se resimt din ce în ce mai mult, mai ales după primul val al pandemiei, efectele asupra sănătății cetățenilor.

În Țările de Jos, RIVM (Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu), un institut de sănătate publică și mediu, se ocupă de mai bine de 100 de ani de combaterea bolilor infecțioase, prevenție și screening la nivel național. Recent RIVM a publicat un raport despre impactul asupra îngrijirii medicale și pierderile în ani de viață sănătoasă (adică fără limitare în funcționare și fără dizabilități) datorate neacordării de loc sau la timp, amânării îngrijirii medicale sub toate formele și la toate nivelele asistenței medicale (1).

Ani de viață sănătoasă (HLY), numiți și speranța de viață fără handicap (DFLE), este numărul de ani în care o persoană trăiește într-o stare sănătoasă. Acest indicator statistic se poate calcula separat pentru bărbați și femei, la naștere și la vârsta între 50 și 65 de ani; se bazează pe prevalența specifică vârstei a populației în condiții sănătoase și nesănătoase și pe informații despre mortalitate specifice vârstei. Indicatorul oferă indicații despre mortalitate și calitatea vieții.

Un exemplu de HLY valabil pentru populația olandeză: îngrijirea bolilor cardiovasculare în sistemul medical olandez se traduce în aproximativ 2 ani de viață sănătoasă în plus pentru fiecare olandez.

Cercetarea RIVM a fost efectuată în 48 de spitale pentru serviciile acordate de 12 cele mai importante specialități medicale. În timpul primului val COVID-19 au fost amânate sau neefectuate, 23% dintre intervențiile medicale programate (consultații, tratamente, operații, investigații) pentru pacienții nonCOVID din cauza reorientării îngrijirii medicale și resurselor, mai ales umane dar și materiale, și a neprezentării pacienților la medic de teama de a nu se infecta cu SARS-CoV-2. Altfel, s-a estimat o pierdere între 65.000 și 100.000 de ani sănătoși. Ce mai mare parte a anilor sănătoși pierduți s-au datorat neacordării unor servicii

medicale din specialitățile oftalmologie și ortopedie prin amânarea unor intervenții medicale precum operațiile de cataractă și de protezare a genunchiului și șoldului.

Estimările de ani de viață sănătoasă pierduți pentru pacienții de cancer sunt mai dificil de efectuat, dar s-a calculat că pentru melanom, cea mai agresivă formă de cancer de piele, pierderile ar fi între 1.600 și 2.800 de viață sănătoasă.

În același timp, se poate afirma că în pandemie s-au câștigat între 13.000 până la 21.000 ani de viață sănătoasă prin îngrijirea acordată pacienților cu COVID-19.

RIVM a mai cercetat și impactul asupra acordării serviciilor medicale în afara spitalelor, care au fost acordate la scară mult mai redusă decât înainte de pandemie: îngrijirea paramedicală, îngrijirea de zi, îngrijirea persoanelor cu dizabilități, îngrijirea la domiciliu, etc.. Unele servicii nu s-au acordat la timp deoarece a fost mult mai dificilă introducerea și respectarea măsurilor de protecție anticovid, distanțarea socială, igienizarea spațiilor între tratamente, etc.

La începutul verii 2020 s-a înregistrat o îmbunătățire în acordarea serviciilor medicale dar nu a fost recuperat deficitul din timpul primului val al pandemiei din primăvară, cu toate că s-au introdus pe scară largă, consultațiile și monitorizarea de la distanță, telefonic și video.

Cât privește România, atât bărbații cât și femeile au cu câțiva ani de viață sănătoasă mai puțin decât media Uniunii Europene (figura 1).

Figura 1. Ani de viață sănătoasă la naștere în UE

În acest context se naște o întrebare firească: oare câți ani de viață sănătoasă au pierdut și câți ani au câștigat românii până acum de la începutul pandemiei? Pentru că, până la urmă, după stingerea pandemiei, este sigurul indicator care mai contează...

Bibliografie

1. RIVM. *Impact of the first wave of COVID-19 on regular healthcare and health: Assessment of the extent of the problem and first estimation of the health effects.* Available from: <https://www.rivm.nl/publicaties/impact-van-eerste-covid-19-golf-op-reguliere-zorg-en-gezondheid-inventarisatie-van> [Accessed 15th February 2021].